

[Etusivu](#) > ... > [Sinun Oikeutesi](#) > [Rikoksen Uhri](#) > [Uhrien Oikeudet Jäsenmaittain](#) > 2 - Rikosilmoituksen tekeminen ja rikoksen uhrin oikeudet rikostutkinnan tai oikeudenkäynnin aikana

2 - Rikosilmoituksen tekeminen ja rikoksen uhrin oikeudet rikostutkinnan tai oikeudenkäynnin aikana

Miten rikosilmoitus tehdään?

Rikosilmoituksen voi tehdä mille tahansa seuraavista viranomaisista:

- [Syyttäjälaitos \(Ministério Público – MP\)](#)
- [Rikospoliisi \(Polícia Judiciária – PJ\)](#)
- [Yleisestä turvallisuudesta vastaava poliisi \(Polícia de Segurança Pública – PSP\)](#)
- [Portugalin tasavallan kansalliskaarti \(Guarda Nacional Republicana – GNR\)](#)

Rikosilmoituksen voi tehdä myös seuraavin keinoin:

- [Sisäministeriön rikosilmoitusportaali](#)
- [Nimettömänä tehtävät ilmoitukset](#)

HUOM. Kaikilla näillä viranomaisilla on velvollisuus vastaanottaa kaikki niille tehdyt ilmoitukset, vaikka rikosta ei olisi tehty niiden toimivaltaan kuuluvalla alueella tai, poliisin tapauksessa, vaikka tutkinta ei kuuluisi niiden toimivaltaan.

Uhri voi tehdä rikosilmoituksen, vaikka hän ei tiedä, kuka rikoksen on tehnyt. Tämän jälkeen viranomaiset tutkivat asian ja yrittävät tunnistaa rikoksentehtijän.

Mistä voi selvittää, miten asia etenee?

Uhrilla on oikeus saada pyynnöstä tietoja rikosilmoituksen aiheuttamista jatkotoimista, kuten päätöksestä nostaa syyte epäiltyä vastaan tai lopettaa tai keskeyttää väliaikaisesti asian käsittely. Hänellä on myös oikeus saada tieto oikeudenkäynnin päivämäärästä, kellonajasta ja paikasta sekä tuomiosta.

Onko rikoksen uhrilla oikeus saada oikeusapua (rikostutkinnan tai oikeudenkäynnin aikana)? Millä ehdoin?

Kyllä. Jos uhri haluaa käyttää asianajajaa mutta hänellä ei ole varaa maksaa siitä aiheutuvia kuluja, hänellä on oikeus oikeusapuun, joka voi muodostua seuraavista:

- vapauttaminen tuomioistuinmaksuista kokonaan tai osittain
- asianajajan nimeäminen ja hänen palkkionsa maksaminen tai
- tuomioistuinmaksujen tai oikeudenkäyntimaksujen maksaminen erissä.

Sosiaaliturvaviranomainen tekee päätöksen oikeusavun myöntämisestä käyttäen laskentakaavaa, jossa otetaan huomioon hakijan varat, tulot ja menot. Oikeusapuhakemus on tehtävä sosiaaliturvaviranomaisen maksutta tarjoamilla lomakkeilla, ja se voidaan jättää henkilökohtaisesti, faksilla, postitse tai sähköisesti täyttämällä asianmukainen [sähköinen lomake](#).

Hakemukseen on liitettävä asiakirjatodisteet, joista ilmenevät hakijan taloudelliset vaikeudet. Päätös tehdään enintään 30 päivän kuluessa. Hakemuksen jättämisestä ei peritä maksua.

Voiko rikoksen uhri saada korvausta kuluista (jotka aiheutuvat osallistumisesta rikostutkintaan/oikeudenkäyntiin)? Millä ehdoin?

Kyllä. Oikeudenkäynnissä todistavalla uhrilla on oikeus saada korvausta tähän kuluvaan ajasta sekä siitä aiheutuvista kuluista.

Korvausta on haettava kirjallisesti tuomioistuimen toimittamalla asianmukaisella lomakkeella.

Jos asian käsittely päätetään lopettaa ennen kuin asia menee tuomioistuimen käsiteltäväksi, voiko uhri hakea tällaiseen päätökseen muutosta?

Kyllä. Jos uhri on eri mieltä tutkinnan päättämisestä, hän voi tehdä asian käsittelyn lopettamispäätöksen tehneen syyttäjälaitoksen tuomarin lähimmälle esimiehelle hakemuksen, jossa tätä pyydetään asettamaan epäilty syytteeseen tai jatkamaan tutkintaa. Jos hakemuksessa pyydetään tutkinnan jatkamista, siinä on mainittava huomioon otettavat uudet todisteet.

Voiko uhri osallistua oikeudenkäyntiin?

Kyllä.

Mikä on uhrin virallinen rooli oikeudenkäynnissä? Onko hän esimerkiksi uhri, todistaja, asianosainen vai toissijaisen syyteoikeuden käyttäjä? Voiko hän itse valita roolinsa?

Uhri voi osallistua oikeudenkäyntiin asianomistajana, asianosaisena tai todistajana.

Mitä oikeuksia ja velvollisuuksia tähän rooliin liittyy?

- Uhri todistaa oikeudenkäynnissä kuten muutkin todistajat. Tämä on erittäin tärkeää rikoksen todistamiseksi, sillä uhrilla on ensi käden tietoa siitä, mitä tapahtui.
- Asianomistajana uhri tekee oikeudenkäynnissä aktiivisesti yhteistyötä syyttäjälaitoksen kanssa nostetuissa syytteissä esitettyjen seikkojen todistamiseksi. Uhrin asianajaja voi esimerkiksi esittää todisteita, esittää vastaajalle, todistajille ja asiantuntijoille kysymyksiä ja esittää oikeudenkäynnin päätteeksi loppulausunnon eli näkemyksensä esitetystä todisteista ja siitä, pitäisikö vastaaja tuomita.
- Asianosaisena uhri puolustaa oikeudenkäynnissä oikeuttaan korvaukseen ja voi esittää vastaajalle, todistajille ja asiantuntijoille kysymyksiä esitettyyn korvausvaatimukseen liittyvistä näkökohdista, kuten kärsimästään vahingosta.

Voiko uhri antaa oikeudenkäynnin aikana lausuman tai esittää todisteita? Millä ehdoin?

Kyllä, edellä esitetyin edellytyksin.

Mitä tietoja uhrille annetaan oikeudenkäynnin aikana?

Uhrille ilmoitetaan ratkaisusta, jotka voivat vaikuttaa oikeudenkäynnin kulkuun, oikeudenkäyntipäivästä, -ajasta ja -paikasta sekä annetusta tuomiosta.

Voiko rikoksen uhri tutustua oikeudenkäyntiasiakirjoihin?

Kyllä. Uhrilla on oikeus tutustua oikeudenkäyntiasiakirjoihin, paitsi jos asiakirjat pidetään tutkintavaiheessa luottamuksellisina ja syyttäjälaitos vastustaa niihin tutustumista sillä perusteella, että se voisi haitata tutkintaa

ja/tai menettelyssä osallisina olevien henkilöiden oikeuksien toteutumista.

■ Päivitetty viimeksi: 04/07/2025

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.